

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΞΑΜΗΝΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Δραχμάς 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Φρ. Χρ. 8

ΕΤΟΣ Α' — ΑΡΙΘΜΟΣ 24

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10

Διὰ πάσαν αἰτησίαν :

“ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ ” ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῆ 17 Ἰουνίου 1906

Ἡ «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψιν καὶ τὸν ἔλεγχον δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπτης τῆς ἕλης καὶ ὑπεύθυνος
ΠΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ
Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

Συμπληρουμένοι διὰ τοῦ προσηγοῦς φύλλου τοῦ Α' ἑξαμήνου, ἡ «Δικαιοσύνη» διακόπτει τὴν ἐκδόσιν τῆς κατὰ τοὺς δύο θερινοὺς μῆνας τῶν δικαστικῶν διακοπῶν.

ΕΝ ΕΓΓΡΑΦΟΝ

Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ἔλαβεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τὴν κάτωθι ἀξιαν πολλοῦ λόγου ἀναφορὰν φέρουσαν τὰς κάτωθι ὑπογραφὰς τῶν παρὰ τῆ Ἑλληνικῆ Προξενικῆ δικαστηρίῳ Κωνσταντινουπόλεως Ἑλλήνων δικηγόρων.

Πρὸς

τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν Ἰπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης

Ἀθῆνας

Ἐξοχότατε!

Ἀμέριστον εἴκασε τὸ ἐνδιαφέρον ἀπάντων τῶν παρὰ τῆ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικῆ Προξ. δικαστηρίῳ δικηγορούντων ἡ ἐκπόνησις ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ τῆς Δικαιοσύνης, οὐτινος ἐπαξίως προέτασθε, νομοσχεδίῳ προωρισμένου διὰ τῆς συγκροτήσεως δικηγορικῶν Συλλόγων, ὑπὸ τῆς Πολιτείας ἀνεγνωρισμένων, νὰ πληρώσῃ μέγιστον κενὸν ἐν τῷ ἀκανθῶδει σταδίῳ τῆς διαχειρίσεως καὶ ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης.

Συγχαίροντες ὑμῖν, Κύριε Ἰπουργέ, ἐπὶ τῇ ἀνωτέρῳ παντὸς ἐπαίνου βραβεύσει πρῶτοβουλία ταύτη, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσωμεν τὴν Ἐξοχότητα, ὅπως ἐν τῇ διακρινούσῃ Αὐτῆν φιλοπάτριδι μερίμνῃ ὑπὲρ τῆς εὐκαταίας ἀναστήσεως τοῦ γοήτρου τῆς δικαιοσύνης, εὐαρεστοῦμενος ἐπεκτείνῃ τὴν ὄντως εὐεργετικὴν ἐπιρροὴν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ζῶτικωτάτου νομοσχεδίου καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ τοῖς ἑλληνικοῖς προξενικοῖς δικαστηρίοις δικηγορούντων, ὧν ἡ εἰς σῶμα νομοθετικῶς ἀνεγνωρισμένων συγκροτήσεως σπουδαίως θὰ συντελέσῃ πρὸς βίαιαν ἀναμόρφωσιν καὶ ἐξύψωσιν τῶν ἑλληνικῶν Προξενικῶν δικαστηρίων ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ τε ἐθνικοῦ ἡμῶν γοήτρου καὶ τῶν νομίμων ἰδιωτικῶν συμφερόντων.

Πεποιθότες ὅτι εἰσακουσθήσεται ἡ ὁμῆθιμος αὐτῆ καὶ ἐγκάρδιος εὐχὴ τῶν παρὰ τῆ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλήνων Προξ. δικαστηρίῳ δικηγορούντων.

Διατελοῦμεν μετὰ βαθέως σεβασμοῦ τῆς Ἐξοχότητος Ἀφωσιωμένοι θεράποντες

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῆ 2 Ἰουνίου 1906.

Γεώργιος Φατοῆς

Θαλῆς Ἀντωνιάδης	Ἰω. Λαζιῆς
Ἀλέξ. Πανταζῆς	Δημ. Παπαδόπουλος
Ἰω. Βαλαῆς	Μ. Μπαχῆς
Π. Τσελέντης	Ἰω. Φιλιάδης
Α. Γαλλοῦρης	Ν. Κεφαλληνάκος
Νότης Ροντάκης	Ε. Κολάσης
Π. Γεωργιάδης	Ν. Μηνιάτης
Ν. Παπαδημητρίου	Φ. Χρηστιάδης
Μ. Κατινάκης	Γ. Χατζηναστασίου
Γ. Ἀποστολίδης	Ι. Κ. Ἰωαννίδης.

ΕΝΩΤΙΣΘΩΜΕΝ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Ἡ ἐν τῇ ἰταλικῇ Βουλῇ τῆς 25 Μαρτίου 1903 ἀγόμενός τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ G. Zanardelli

Κατὰ μετάφρασιν τοῦ ἐν Ἀθήναις Δικηγόρου κ. Ἀριστ. Δασκαλάκη.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ μόνος δικαστὴς ὑφίσταται λοιπὸν καὶ σήμερον πρωτοδικὴς κατὰ τὰς πλείστας δίκας, ὅπου δὲ ὑπάρχει καταφανῆς

διαφωνία μεταξύ ὑποθέσεων τῆς αὐτῆς φύσεως, ἐκεῖ καλεῖται ὁ δικαστὴς τοῦ πολυμελοῦς δικαστηρίου. Ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου ἔχει ἐπιφυλαχθῆ ἔτι καὶ τὴν σήμερον, ἡ ἐκδίκασις ὑποθέσεων τινῶν ἀπαιτουσῶν τὰς λεπτοτέρας καὶ δυσχερεστεράς συζητήσεις τοῦ δικαίου, οἷαι εἰσὶν αἱ περὶ κατοχῆς δίκαι.

Εἰς πάντας τούτους τοὺς λόγους δεόν νὰ προστεθῆ καὶ τὸ ὅτι ἐτι ὀλιγώτερον ὤφειλον νὰ ἀνίστανται εἰς τὴν διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου καθιερούμενον μοναδικὸν δικαστὴν οἱ ἔχοντες πλείστον πίστιν εἰς τὰ πολυμελῆ δικαστήρια, ἀφοῦ διὰ τῆς προτεινομένης μεταρρυθμίσεως μεγίστη ἀσφάλεια ἐπιτυγχάνεται κατὰ πάντα διὰ τῆς ἐγγυήσεως τῶν ἀνωτάτων δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ἥτις ἀνατίθεται εἰς τὰ ἀναθεωρητικά.

Τέλος ἀνεῦ τῆς ἀρχῆς ταύτης τῆς εὐθύνης καὶ τῆς ἰσότητος τοῦ μοναδικοῦ δικαστοῦ πῶς θὰ ἐπετυγχάνετο ὁ βρος οὗτος ὃν θεωροῦμεν ὡς ἀπαραίτητον πρὸς πραγματικὴν μεταρρυθμίσιν, δηλ. ἡ μεγάλη ἐλάττωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δικαστῶν;

Ἐπαναλαμβάνοντες ἔθεν πόσον εἰς τὴν προσηθεῖσαν μοναδικότητα τοῦ πρωτοδικῶς δικάζοντος δικαστοῦ εἶνε συναφῆς ἡ εὐθύνη καὶ ἡ εἰλικρινεὶα τῶν δικαστῶν καθὼς καὶ αὐτῆ ἡ ἰσότης ἐν ταῖς ἀποφάσεσι, δὲν δυνάμεθα ἢ νὰ παρατηρήσωμεν πόσον μετὰ τῆς μοναδικότητος ταύτης ἀδιαρρήκτως σχετίζεται ἡ ἐπιτευξίς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δικαστῶν, ἥτις, ὡς ὑπεδείχθη ἤδη, εἶνε εἰς ἐκ τῶν μεγίστων σκοπῶν τῆς μεταρρυθμίσεως.

Τὸ Ἀναθεωρητικόν.

Ἐκτὸς τῆς μοναδικότητος τοῦ δικαστοῦ πρωτοδικῶς, χαρακτηριστικὴν τῆς προτεινομένης μεταρρυθμίσεως εἶνε καὶ ἡ σύστασις τοῦ ἀναθεωρητικοῦ δικαστηρίου.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν θεσμὸν τοῦτον θέλω παρατηρήσει: ὅτι ἐνοσῶν καὶ ἐγώ, ὡς οἱ πλείστοι νομικοὶ τῆς πατρίδος μου, τὸ σύστημα τοῦ τριτοῦ βαθμοῦ διαδικασίας, μὴ ὑποτιμῶν ὅμως καὶ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ θεσμοῦ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ τὸ ὅποσον εἶνε ὁ προϋρὸς τοῦ νόμου ὑπὲρ τὸ συμφέρον τῶν ἰδιωτῶν ἐθεωρήσα, ὅτι θὰ ἦτο ἐπωφελεῖς συνδυασμὸς τῆς σκοπῶν νὰ συνδυάσῃ τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα ἀμφοτέρων τῶν συστημάτων.

Παραχθῆς ὁ θεσμὸς τῆς ἀναθεωρήσεως ἐκ τῶν ἀρχαίων Ἰουστινιανέων πηγῶν καθὼς καὶ τῶν τῆς νομολογίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου, ἥτις ἀνεκαθεν εἶχε κεκτημένην φήμην ἐπὶ παντὸς ἀφορῶντος εἰς τὰς δικονομικὰς διατάξεις, δύναται νὰ θεωρηθῆ, ὅπως ὑπὸ πολλῶν ρητόρων ἀπεδείχθη κατὰ τὴν προκειμένην συζήτησιν, ὡς ἀληθῶς διαμορφωθείς κατὰ τὰς ἀρχαίας ἰταλικὰς παραδόσεις.

Ὁμολογῶ δὲ ἡμῖν ὅτι πολὺ συνετέλεσον εἰς τὴν ἐνθάρρυνσίν μου ὅπως προτείνω τὸν τοιοῦτον θεσμὸν αὐθεντικότης ἀπὸ τὴν ὅποιαν δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ ἄλλῃ τις ὑπερτέρα, ἵνα μὴ εἶπω ἴση, εἴτε ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, εἴτε ἐν τῇ πράξει, ἡ αὐθεντικότης τούτεστι τοῦ πολυκλάστου πρώτου Προέδρου τοῦ Ἀκυρωτικοῦ τῆς Νεαπόλεως Ἰωσήφ Mirabelli, ὅστις, ἐλθέτω μοι τὰς ἐπὶ τῆς δικαστικῆς μεταρρυθμίσεως σκέψεις σου, καὶ προφορικῶς καὶ διὰ σημειώσεως σου ἐπαυγλιημένων, μοὶ ἐξεφράξῃ τὴν γνώμη,

ὅτι κατὰ τὴν μεταρρυθμίσιν ταύτην ἔδει νὰ τεθῶσιν ὡς κύριαι βάσεις ὁ μοναδικὸς δικαστὴς καὶ τὸ Ἀναθεωρητικὸν Δικαστήριον.

Πρὸς ὑποστήριξιν δὲ τοῦ ἀναθεωρητικοῦ τούτου δικαστηρίου παρετήρει, ὅτι κατὰ τὰ σήμερον διατεταγμένα, ὁ τρόπος τῆς ἀποστάσεως ἐπὶ τῶν ζητημάτων τῆς οὐσίας (τὰ ὅποια ἐν τούτοις παρουσιάζουσι διὰ τὰ δικαστήρια τὰς μείζονας δυσχερείας) δὲν προσφέρει ἀρκούσας ἐγγυήσεις. Αφοῦ, ἔλεγεν, ἡ δευτέρα ἐρευνᾷ ἀποφασίζεται ἐν μιᾷ νῆα καὶ πρώτη ἐρευνᾷ, ἐπιτρεπομένου τοῖς διαδικαίῳ ὅπως προτείνωσι νέας ἐνστάσεις καὶ νέας ἀποδείξεις κατὰ τὸν δεύτερον βαθμὸν τῆς διαδικασίας, παρέχεται δὲ τῷ κατ' ἔφεσον δικαστῇ ἡ ρητὴ ἐξουσία τοῦ ἀρθροῦ 492 τοῦ κώδικος τῆς Πολ. Δικονομίας.

Ἐν ἄλλαις λέξεσι διὰ τοῦ μέρους τούτου τῆς προτεινομένης μεταρρυθμίσεως, ὑφίσταται πράγματι τὸ Ἐφετεῖον, ὁ δεύτερος βαθμὸς τῆς διαδικασίας, ὅστις ἐλλείπει σήμερον λόγω τῆς διαφορῆς τῶν σημείων τῆς οὐσίας καὶ τοῦ ἀμφισβητουμένου δικαίου, ἥτις συχνάκις διαπιστοῦται ἐνώπιον τοῦ δευτέρου δικαστηρίου ἐν ἀντιπαροβολῇ πρὸς τὸ πρῶτον.

Προσέτι δὲν ἐθεωρήσαμεν ὡς ἀνεγκατὸν νὰ ἀπαιτηθῆ ὡς βρος διὰ τὴν αἴτησιν ἀναθεωρήσεως τὸ ἔσχατον ὄριον τῆς διπλῆς ἐπικυρωτικῆς διαδικασίας. Ἐὰν ἀπαιτηθῆ ἡ διπλῆ ἐπικυρωτικὴ διαδικασία, μοὶ ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ αὐτὸς ἀείμνηστος Mirabelli, διὰ νὰ ἀνοιχθῆ ἡ εἰς τὸν τρίτον βαθμὸν εἴσοδος, θὰ ἐγεννᾶτο σύγχυσις δικῶν πρὸς καθορισμὸν περὶ τοῦ πότε ὑφίσταται ἡ διπλῆ διαδικασία, ἀφ' ἑτέρου δὲ, ἐπιτρεπομένου κατὰ τὴν δευτέραν ἐξέτασιν νέων ἐνστάσεων καὶ τῆς προσαγωγῆς νέων ἐγγράφων, ἡ διπλῆ διαδικασία δὲν θὰ εἶχε τὴν νόμιμον αὐτῆς βάσιν, τούτεστι ἐνότητά προδικασίας καὶ ἐνότητά ἀποφάσεως ἐν τῇ διατάξει καὶ ἐν τῇ μελέτῃ.

Ἐκτὸς τούτου ὁ θεσμὸς οὗτος τῆς ἀναθεωρήσεως ἐνέχει ἕτερον μέγα πλεονέκτημα, συντελεῖ τούτεστι εἰς τὸ νὰ ἀπαλλάξῃ τὸ Ἀκυρωτικὸν Δικαστήριον τῶν καθηκόντων ἐκείνων, τὰ ὅποια εἶνε ἀλλότρια πρὸς τὴν φύσιν του, καὶ τὰ ὅποια ὑποχρεοῦσιν αὐτὸ ὅπως ἀσχολῆται περὶ τῆς ἀξίας τῆς δίκης, ἀντὶ νὰ παραμῆνῃ ἀποκλειστικῶς ὁ ἐρμηνευτὴς τῆς σκέψεως τοῦ νομοθέτου.

Οὐδὲ δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ ἀναθεωρητικοῦ δικαστηρίου ἐπέρχεται μείζων βραδύτης ὡς πρὸς τὴν τελικὴν ἀπόφασιν τῶν δικῶν, ἀφοῦ ἐὰν ἡ δίκη παρατείνηται διὰ τοῦ νέου εὐεργετήματος, τῆς αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως, συνταχέουσαι διὰ τοῦ περιορισθέντος δικαιοκράτου τῆς προσφυγῆς εἰς τὸ ἐνδίκον μέσον τῆς ἀνιρέσεως καὶ διὰ τοῦ τρόπου κατ' ὃν γίνεται ἡ κατὰ παραπομπὴν διαδικασία.

Ὀλόκληρον τὸ σύστημα Ῥωμαϊκοῦ Δικ. οὗ Windscheid κατὰ μετάφρασιν Α. Ἀργυροῦ, πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 40. Πᾶσα αἴτησις ἀπευθυνθεῖς εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Δικαιοσύνης» ἢ εἰς τὸν κ. Κ. Μπίρην δικηγόρον ὁδὸς Πειραιῶς 39.

Τῆς Δικαστικῆς Ἐφημερίδος «Θέμις» πωλοῦνται οἱ τόμοι τῶν ἐτῶν 1, 4, 5, 6, 7, 8 καὶ 9. δεδεμένοι καὶ ἐν ἀρίστη καταστάσει. Πληροφοραὶ παρ' ἡμῖν.

ΑΡΘΡΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῆ 17 Ἰουνίου

Τὸ εἰς ἄλλην στήλην δημοσιευόμενον ἔγγραφο τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλήνων δικηγόρων, ἴσως αὐτὸ καὶ μόνον θὰ ἦτο ἱκανὸν νὰ ἐμπνεύσῃ μίαν κοινωνίαν δικηγόρων καὶ μίαν ἑλληνικὴν Βουλὴν καὶ νὰ καταστήσῃ ἀμφοτέρους συνηγόρους φανατικοῦς τοῦ περὶ ὀργανώσεως τῶν δικηγόρων εἰς Συλλόγους νομοσχεδίου, ὅπερ, ἔτοιμον ἀπὸ δεκαετίας καὶ πλέον, τροποποιηθὲν ἐν μέρει κατὰ τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου πᾶσα κατ' αὐτοῦ ἀντιδρασις παραλύει, ἀναμένει τὴν σειρὰν του ἐν τῇ πίνακι τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, ἑκατοστὸν ἴσως, μὲ ὄλας τὰς πιθανότητας, ἀν μὴ καὶ τὰς βεβαιότητας, νὰ παραπεμφθῆ εἰς τὴν Σύνοδον τοῦ Νοεμβρίου καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς τὴν ἐπομένην καὶ οὕτω καθεξῆς. Περὶ τῆς χρησιμότητος τοῦ Νομοσχεδίου τούτου καὶ τῆς ἀπολύτου ἀνάγκης τῆς μεταβολῆς αὐτοῦ εἰς νόμον ἡσυχόληθμεν τοσάκις, ὥστε πᾶσα ἐπανάληψις ἀποβαίνει ἀνιαρὰ ἀπόπειρα πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ἀταποδείκτων, ἀν δ' ὑπάρχῃ ζήτημα ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ γνώμη ἀπάντων ἀνεῦ ἐξαιρέσεως τῶν δικηγόρων εἶνε μία, τούτο εἶνε τὸ ζήτημα τῆς διὰ νόμου ὀργανώσεως τῶν δικηγόρων εἰς Συλλόγους, ζήτημα ὅπερ ὑπὸ τῶν ἀμεσώτατα ἐνδιαφερομένων δικηγόρων θεωρεῖται τόσον ζῶτικόν, ὥστε, δὲν εἶνε ὑπερβολὴν ἀν εἶπωμεν, ὅτι ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτάται ὅχι μόνον ἡ ρύθμισις τῶν τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος κατὰ τρόπον ἀξιοπρεπέστερον, ἀλλὰ καὶ αὐτῆ ἡ βελτιώσις τῶν τῆς δικαιοσύνης. Παρ' ὄλα δὲ ταῦτα, ληγοῦσης καὶ πάλιν τῆς Συνόδου τῆς Βουλῆς, ἀνοίγεται διὰ δεκάτην φορὰν ἡ θύρα τῶν Καλενδῶν καὶ ἀναλαμβάνει καὶ αὖθις τὸ κατὰ τοῦ Νομοσχεδίου ἔργον τῆς ἡ λήθη καὶ ἡ ἀδιαφορία. Τὸ φαινόμενον εἶνε ὄντως ἀξίον ὅπως ἐμπνεύσῃ ἀπογοήτευσιν καὶ εἰς τοὺς μὲ τὸ αἰσιοδοξότερον βλέμμα διατεθειμένους νὰ κρίνωσι τὸν πολιτικὸν χαρακτήρα τῶν ἐκάστοτε διευθυνόντων τὰ τῆς νομοθετικῆς ἡμῶν ἐξουσίας. Ὁ νῦν ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, πρὸ μνηῶν μόλις καταλιπὼν τὸ ἐν ἐνεργείᾳ δικηγορικὸν του Γραφεῖον, εἶνε κεκηρυγμένος τοῦ νομοσχεδίου θιασώτης καὶ ἐμπνευσμένος τούτου ὀμνητῆς ἐν ταῖς κατ' ἰδίαν διαλέξεσι. Κατὰ παράδοξον ὅμως καὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῆς λογικῆς ἀλληλουχίαν, τὴν ἐμπνευσίν του ταύτην, τόσον αὐτὸς ὅσον καὶ οἱ πρὸς αὐτοῦ ὑπουργοί, ἀδυνατοῦσι νὰ μεταδώσουν εἰς τὴν Βουλὴν, ἥτις πάλιν κατὰ τὸ ἡμισυ, ἀν μὴ καὶ πλέον, ἀποτελεῖται ἀπὸ δικηγόρους ἐν ἐνεργείᾳ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦτον, ἀναγνωρίζοντας καὶ τούτους, ἐν ταῖς κατ' ἰδίαν ὅμως καὶ πάλιν διαλέ-

ξεί, την άνοπολόγιστον χρησιμότητα του αυτού νομοσχεδίου. Ούτε όμως ο πρώτος έχει το πολιτικόν θάρρος, διά του οποίου άνευ άμφιβολίας θα επέβαλλετο, ούτε οι δεύτεροι ήλεκτρίσθησαν εισέτι μέχρι του σημείου ώστε την γνώμην αυτών να καταστήσωσι γνώμην και τής Βουλής.

Απαιτείται μήπως προς τούτο έξωθεν ή ώθησις; Ο δικηγορικός των Αθηνών Σύλλογος, εις όν κατά το πλείστον όφελεται το Νομοσχέδιον, αναμφιβόλως ούτε το εκατοστόν του προορισμού του εξεπλήρωσε, μεταβληθείς εις ουδέτερον θεατήν τής εν τή Βουλή άπροθυμίας.

**ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ
ΤΟ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΝ
ΕΝΕΧΥΡΟΔΑΝΕΙΣΤΗΡΙΟΝ**

Κύριε συντάκτα,

Δέν είνε άπίθανον, καθ' ήν στιγμήν πρόκειται να φιλοξενηθί ή παρούσα, να έχη ήδη καταστή νόμος το μέχρι τής στιγμής καθ' ήν γράφω νομοσχέδιον, δι' ου παρέχεται το προνόμιον εις την Λαϊκήν Τράπεζαν όπως συστήση ένεχυροδανειστήριον κατ'ά το ύπόδειγμα των άλλων λειτουργούντων τοιούτων. Το γεγονός αυτό καθ' έκυτό, λαμβανομένων πρό παντός ύπ' όψιν των όρων υπό τους οποίους, ο πανάρχαιος περί ένεχύρου νόμος ήμών είχε παραχωρήσει όριστικώς την θέσιν του εις το σύμφωνον τής εξω-θίσεως, άντι δε δανείων επί ένεχύρω διεπράττοντο κλοπαί, δέν διατάζω να είπω ότι πρέπει να χαριετισθί ως ευφρόσυνον, διότι καταφέρεται όπως δήποτε, εν κτύπημα άρκετά ισχυρόν κατ'ά της τοκογλυφίας. Λέγω όπως δήποτε, δι' ότι και μετά την τυχόν ίδρυσιν τοιούτου ένεχυροδανειστήριου πολλά παραμένουν τα ζητήσιμα και άμφιβολα, ουκ όλίγα δε τα άνακύπτοντα έρωτήματα, μεταξύ των οποίων πρώτεον τα εξής: Υπό κοινωνικήν έποψιν άποτελεί ευεργέτημα, διά τας λαϊκάς ιδίως τάξεις, ή λειτουργία πιστωτικών ιδρυμάτων παρεχόντων δάνεια επί ένεχύρω κινητών; Τα ιδρύματα ταύτα άπολυτώνουν παράνομον τας λαϊκάς τάξεις από τας άρπακτικάς των τοκογλύφων χειράς; Επί του πρώτου των έρωτημάτων τούτων ήσυχολήθητε εις το προηγούμενον ύμών φύλλον, άρκετά δε ζωηρώς καταδείξατε ότι, παρ' όλους τους ψαλλομένους διθυράμβους, άρκετά διστακτικώς πρέπει να είνε ο προτιθέμενος να εκφέρει γνώμην περί του κοινωνικώς έπωφελοϋς ή μη των λαϊκών προνομιούχων ένεχυροδανειστήριων. Επιτρέψατέ μοι έπομένως να άνακι-

νήσω δι' όλίγων το δεύτερον ζήτημα τής άπαλλαγής των άπορωτέρων από τής τογλυφίας.

Φυσικώτατον ότι, όμαλώς έχόντων των πραγμάτων, ουδείς καταφεύγει εις το ένεχυροδανειστήριον επί μόνη τή ιδέα ότι πρόκειται να δανεισθί χρηματικόν ποσόν σχετικώς άσήμαντον επί έλαφρῶ τόκῳ. Έν άλλαις λέξεσιν, ίνα πατήση τις την θύραν του πιστωτικού τούτου καταστήματος, άπκράϊτητον να κατέχηται υπό ανάγκης εκτάκτως έπειγούσης. Γνωστόν επίσης ότι τα ιδρύματα ταύτα, όλιγα κατ'ά προορισμόν όσον άρκετά τον τόκον, είνε συγγρόνως λίαν φειδωλά εν τή παροχή του δανείου και μετά μεγίστης συντηρητικότητας εκτιμώσι τα υπό ένεχυρον άντικείμενα, παρέχοντα ως δάνειον, συνήθως μέν το τρίτον ή το ήμισυ, σπανιώτατα δε τα δύο τρίτα τής αξίας του ένεχυραζόμενου. Ο λαβών άρα το ποσόν τούτο παρ'ά του ένεχυροδανειστήριου εκκόνεισε δι' αυτού όριστικώς την οικονομικήν του θέσιν και εξήλθε των δυσχερειών αίτινες τον ώθησαν μέχρι τής θύρας του ιδρύματος τούτου ή και μετά τούτο εξακολουθεί διατελών υπό τας αυτάς άνωμάλους συνθήκας; Απλοϊκός πολύ θα είνε ο πιστεύων ότι διά των πενήτων ή και διακοσίων άκόμη δραχμών, άς έπορίσθη ή οικογενειάρχης, εκκόνεισε όριστικώς την θέσιν του, απλοϊκώτερος δ' επίσης ο φρονών ότι ο αυτός οικογενειάρχης, μετά ήμερας μόλις ή έβδομάδας, άφ' ής εις τοιαύτας τρυφεράς μετά του ένεχυροδανειστήριου ήλθε σχέσεις, δέν θα ήίψη το βλέμμα και άλλαχού προς πορισμόν και άλλων χρημάτων. Από τής στιγμής όμως εκείνης το φάσμα του τοκογλύφου έμφανίζεται, στυγνότερον μάλιστα, έτοιμον τοκογλυφικώτερον να άπομυζήση το εξηνητημένον ήδη θύμα του. Η μέθοδος ήως δέν είνε γνωστή εις τους περισσοτέρους παρ' ήμιν, διότι ένεχυροδανειστήρια προνομιούχα δέν ελιτούργησαν εισέτι και έπομένως δέν έδόθη ευκαιρία όπως μορφωθούν τοιούτου είδους έπαγγελματίαι οίτινες άλλαχού έχουν στήσει τας παγίδας των παραπλευρών προς τα μέγαρα των προνομιούχων. Η μέθοδος δ' αυτή είνε ή τής μετενεχυράσεως ή τής μεταβιβάσεως των δικαιωμάτων επί του ένεχυρασθέντος επί άπολήψει χρηματικού τινός ποσού εις βάρος τής πραγματικής αξίας του ένεχυρασθέντος, ήτοι τής προπωλήσεως του περιουρίου κατ'ά την τεχνικήν έκφρασιν. Και τοιουτοτρόπως διά μικρού τινός έλιγμού, και ύπαρχόντων έπιστήμων ένεχυροδανειστήριων, ή κατάστασις εξακολουθεί παραμένουσα ή αυτή, αι δε λαϊκά τάξεις, προς άνακούφισιν των οποίων άνεπτύχθησαν τα ένεχυροδανειστήρια, εξακολουθοϋσιν ύφιστάμεναι και μετ' αυτά τας πιέσεις της τοκογλυφίας. Παρ' όλα όμως ταύτα ουδείς λογι-

κεύμενος δύναται να υποστηρίξη ότι δέν είνε κοινωνική παρ' ήμιν άνάγκη ή σύστασις ένεχυροδανειστήριου προνομιούχου. Έφ' όσον ή πείρα μας διδάσκει ότι ή σημερινή κατάστασις των ιδιωτικών ένεχυροδανειστήριων κατ' ουδέν διαφέρει τής νομοποιημένης ληστείας, επί τοσοϋτον πάς άγων προς μεταβολήν ταύτης είνε άξιος πάσης υποστηρίξεως. Τοιοϋτον όμως άγων είνε κεκλημένα να διεξάγωσιν ιδρύματα κατ' προορισμόν κερδοσκοπικά, όπως ή Λαϊκή Τράπεζα ή και πάς άλλη ένωσις κεφαλαίων; Ο τόκος των 8 0/0 κατ' έτος άντι του οποίου, κατ'ά τον ύπό έπιψήφισιν νόμον θα παρέχονταν τα επί ένεχύρω δάνεια, όχι μόνον έλαφρός είνε αλλά και ιδεώδης τομῶ να είπω, λαμβανομένου ύπ' όψιν ότι εν Ελλάδι ούτε τόσον ευχερῶς κυκλοφοροϋν τα κεφάλαια ούτε άντι τόκον έλαφροϋ περιζόνταν ταύτα αι Τράπεζαι.

Έν εκ των δύο άρα: Η ή Λαϊκή Τράπεζα, ή προσφερομένη άντι τόκου προς 8 0/0 κατ' έτος να συντηρή άποθήκας, να μισθοδοτή ύπαλλήλους και πραγματογνώμονας, να δαπανᾷ προς συντήρησιν των υπό ένεχυρον άντικειμένων, έλαβε την άπόφασιν να μεταβληθί εις φιλανθρωπικόν ίδρυμα, πράγμα το όποτον δέν προσεγγίζει ουδ' εις τής πιθανότητας τα όρια, ή ή αυτή Τράπεζα, συνεπής προς τον σκοπόν δι' όν ίδρύθη, έσκεπθί να κερδοσκοπήτη. Αν δε το τελευταίον είνε και το αληθές, πῶς θα το επιτύχη, αφού είνε άπολύτως βέβαιον ότι με τόκον προς 8 0/0 μόλις έχει ισοζύγιον;

Έν τῷ σημείῳ τούτῳ άνευοίσκομεν τον κίνδυνον. Μεταξύ ένεχυριάσεως και εκποιήσεως του ένεχυρασθέντος πέλλει πολλά, περί των οποίων ήως εις δευτέρην έπιστολήν μου άπασχολήσω τας στήλας τής αξιοτίμου εφημερίδας σας. Επί του παρόντος περιορίζομαι να είπω ότι το ένεχυροδανειστήριον Λειψίας, όπερ είνε δημοτικόν και ύπερ δανείζει επί τόκῳ προς 7 0/0 κατ' έτος, παρουσιάζει εις τους άπολογισμούς του έλλείμματα άτινα κατ' έτος καλύπτονται από το δημοτικόν ταμείον και το ταμειούτηριον. Αν τοιούτου είδους έλλείμματα άνακύψουν και εις το υπό σύστασιν τής Λαϊκής Τραπέζης, θα κληθώσιν άρά γε εις έφεδρείαν τα βαλάντια των μετόχων, ή μήπως ύπάρχει πρόβλεψις να παρακαμφθώσιν οι σκόπελοι διά τής μεθόδου τής προμηθείας και των τόσων άλλων μέσων άτινα είνε προχειρότατα εις ένεχυροδανειστήρια ιδιωτικά.

Το τελευταίον άς μή το ευχθώμεν.

Πρόθυμος
Ο ΙΩΒ

**ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ**

Όπως καταφάνεται εκ τής άναφοράς, ήν εις άλλην στήλην δημοσιεύομεν, οι παρ'ά τῷ Προξενικῷ δικαστηρίῳ Κωνσταντινουπόλεως Έλληνες δικηγοροί, υποβάλλουν την πρότασιν ή παρακλήσιν, όπως ή ισχύς του περί δικηγορικών Συλλόγων νομοσχεδίου επεκταθί και επί των προξενικών δικαστηρίων Κωνσταντινουπόλεως, Σμύρνης και Αλεξανδρείας. Την άναφοράν ταύτην ο κ. ύπουργός τής Δικαιοσύνης διεβίβασε προς τον πρόεδρον του δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών κ. Ιωάν. Εδουκείδην, όπως δι' αυτού του προκληθί ή γνώμη του Συμβουλίου του δικηγορικού συλλόγου. Καθ' άς έλάβομεν πληροφορίας ή πρότασις των δικηγορών Κωνσταντινουπόλεως εκρίθη υπό του συμβουλίου εφικρόσιμον κατ' αρχήν, υποδεικνύεται όμως ότι επί του παρόντος σκοπιμώτερον θα ήτο να εδοκιμάζετο ο νόμος εν τοις δικηγορικοις συλλόγοις των εν Ελλάδι δικαστηρίων, να εξετεινετο δε ή εφαρμογή τούτου και εν τοις Προξενικοις δικαστηρίοις άμα ως εκ τής πείρας άρθί πάσα άμφιβολία περί του νόμου.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΔΙΕΞΟΔΟΣ

Αξιότιμε κ. Συντάκτα

Σας έτυχε ποτε να περιπλίκητε εις δικονομικόν κύκλον φαύλον, εις άδιέξοδον κατασκευασμένον επί τῇ βάσει σαφών τής Δικονομίας μας διατάξεων τας οποίας σαφί δικηγορική κεφαλαί χειρίζονται και σωφώτεροι δικαστικαί εφαρμοζούν, διά να μη είπω άνέχονται;

Η άπόφασις είνε προδικαστική, ενάγων δε ο πελάτης μου, ο ύποχρεωθείς εις άπόδειξιν και διά μακρόρων. Κοινοποιείται ή άπόφασις, προκληθεία ή σχετική του Εισηγητού πράξις προς διεξαγωγήν των άποδείξεων, κοινοποιείται και αυτή, και την προηγούμενην τής διεξαγωγής εύρισκόμεθα άντιμέτωποι μιᾶς έφέσεως. Επιτυχάνομεν την κατ'ά ποσίτησιν συζήτησιν ταύτης και κατ'ά την στιγμήν τής συζήτησεως εύρισκόμεθα άντιμέτωποι μιᾶς παρακλήσεως από του δικογράφου τής έφέσεως. Καταρχόμεθα εις τον εισηγητήν, παρακαρείς πλέον ότι τόσον ευχερῶς παρακάμψομεν τον σκόπελον τής Έφέσεως. Νέα ήμερα προς διεξαγωγήν και νέα πράξις του Εισηγητού και νέα κοινοποίησις, αλλά και... να έφρασις. Προτίμησις όμως και ταύτης αλλά και παρακλήσεως πάλιν από του δικογράφου ταύτης. Μία άπόπειρα ήμών ενώπιον των Έφετών όπως μη άποδεχθώμεν την παρακλήσιν, ως δολίαν και επί βλάβῃ των κεκτημένων δικονομικών και ούσια-

ΑΛΦΡΕΔΟΥ Ι. ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΑ
Δικηγόρου εν Αθήναις

**Η ΣΩΡΕΙΑ
ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΚΩΛΥΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ**

ΑΙ ΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Η ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

... ιδίαι δε ταίς Αρχαίς (τοίς φερούσι και όργανοις δηλονότι τής εξουσίας τής Πολιτείας, και ταίς τα όπλα φερούσαις τάξεσι των μαχητών και υπερασπιστών τής πατρίδος), μη προσαλαπίσας όμως την επέντασιν και εφαρμογήν αυτών, και παρ'αίς άρχομέναις, ούτως είπειν, τάξεσι, και δη ταίς επαγγελματικαίς καθόλου και λοιπαίς εργατικαίς, ταίς άποτελούσαις άλλως τε και το πολύ του πληθυσμού τής πολιτείας—μέρος—

Και όμως εν τῷ πολιτειακοκοινωνικῷ ιδρύματι τής Έκκλησίας συναντώμεν ώσαύτως εν τῇ δικαιονομική αυτού διά μέσου των αίωνων εξέλιξει, και

ιστορικῇ ήμῶν εις το παρελθόν άναδρομή, ότι προσομοίως τοίς ρηθείσι, μόνον εις τον κλήρον, ως τήν άρχουσαν τάξιν, ου μόνον επί του εκκλησιαστικού ποιμνίου, αλλά βραδύτερον και επί τής κοσμικής εξουσίας, εφηρμόσθησαν ήλλοιωμένα και προσιδιασμένα (mutatis mutandis) προς τας χριστιανικάς και Ευαγγελικάς διδασκαλίας και παραδόσεις τα εν λεπτομερείᾳ άνωθι προερευνηθέντα μέτρα κατ'ά τής άποκλήσεως ιδίας περιουσίας και συστάσεως οικογενείας, τυγχάνοντα δ' άλλως τε εν γενικαίς γραμμαίς συναφῆ, επίκοινα και συγγενῆ των εν τῇ Πολιτεία του Πλάτωνος εισηγουμένων τοιούτων. Και τούτο έπετελέσθη επί τῷ τέλει ίνα οι εν τῇ Πολιτεία τής Έκκλησίας άρχοντες (έννοείται ο κλήρος, ή τάξις των κληρικῶν) χειραφετούμενοι και τελείως άπηλλαγμένοι οίωνθήποτε οικογενειακῶν και περιουσιακῶν περισπασμῶν, ήτις άριστα πολιτεύονται τόσω ύπερ των άρχομένων (δ. έ. του εν Χριστῷ πληρώματος—τῆς, παρ'ά των πλείστον συγγραφῶν και εκκλησιαστικῶν πατέρων με σκάφος νῆος συμβολιζομένης και προσομοιζομένης, εκκλησίας—)όσω

και ύπερ εκυτών, ως περιβεβλημένων τα διάφορα εν τῇ ιεραρχία τής Έκκλησίας αξιώματα και εκπροσωποϋντων εν συνεχείᾳ διαδοχῇ το μακρῶνον αυτής πολίτευμα.

Το άπείτημα τής επεκτάσεως και γενικεύσεως τής εφαρμογῆς των αντιπερισσιακῶν και αντιοικογενειακῶν άρχῶν τής κοινοκτημοσύνης και κοινογαμίας έτέθη το πρώτον πολλῶ βραδύτερον εν τοις νεωτέροις χρόνοις, από των άρχῶν του παρελθόντος αιώνας παρ'ά των μεγάλων διδασκάλων και ιδρυτών τής κοινωνιστικής (του σοσιαλισμοϋ) Σχολῆς, ριψάντων τον λίθον του άναθέματος κατ'ά του ύφισταμένου κοινωνικού και οικονομικοπολιτικού καθεστῶτος ούτοι εκ παντός τρόπου και μηδενός φειδόμενοι ιστορικῶς επικρατήσαντος και από τής κοινωνικής του ανθρώπου φύσεως άπρηύσαντος και καθιερωθέντος ήθικου μονηρείου, επεδίδωκαν την πλήρη άνατροπήν, και ριζικήν μεταρρύθμισιν των εκπαλαι και διά μέσου των αίωνων επικρατησάντων θεσμῶν και όρων.

Η νεωτέρα κοινωνία έπομένη τῷ Αποστόλῳ Παύλῳ (πρβλ. Έπιστολήν Α' προς Τιμόθεον Κεφ. Γ'. 2.

« Δει οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μίαις γυναῖκας ἄνδρα, νηφάλιον, σώφρονα κ.τ.λ. »), δέν διορακ' εν τῇ άγαμία του κλήρου και δη του κατωτέρου προαγωγόν τής ήθικῆς και άγνότητος αυτού. Η δε μεταρρύθμισις εν Γερμανία εν τῷ προσώπῳ του πρώην Αύγουστίνου μοναχοϋ Μαρτίνου Λουθήρου, διά του εν έτει 1525 γάμου του μετά τής ώσαύτως τέως Τσιστερσιανῆς μοναχῆς Αικατερίνης φον Μπόρα, δόντος πρώτου το παραδείγμα, άνευρε τον πρωταγωνιστήν, όστις εκλόμισε το οικοδόμημα τής μετασυναιωνικής ταύτης διδασκαλίας, ήν αιώνες όλόκληροι εις δόγματος περιωπήν είχαν άναγάγη. Πολλαχῶς ήθελεν εισθαι ταύτόν, ώσπανεί έτόλμα τις να δογματίσθι ότι ιδίαι εκείνοι εκ των πολιτικῶν (άνδρῶν) δέον κατ'ά ποσίτησιν να καλῶνται εν τῇ ήθυσει τής πολιτείας, οίτινες, καθῶ μη κεντημένοι οικογενειακῶν μηδέν περιουσιῶν δέν ήθελεν περισπασθί χάριν αυτών από τής περι τα κοινά μερίμνης των !!!

Έν τῷ είνε εκ πείρας γνωστόν, ότι τα συντηρητικαί στοιχεία των πολιτειῶν άπαρτίζονται ιδίαι εξ άτομων, το μεν οικογενειαίς έχόντων (ή εις τοιαύτην ά-

στικῶν δικαιοματίων μας γιγνομένην, ἀπορρίπτεται ὑπὸ τοῦ Ἐφρετίου, διότι, λέγει, μὴ ὑπάρχοντος δικηγόρου ἐφέσεως, ἐνεκα τῆς παρακλήσεως, δὲν ὑπάρχει καὶ ἀντικείμενον δίκης. Ἡδὴ πρόκειται νὰ ἐπισκεφθῶμεν ἐν τρίτῳ τὸν Εἰσηγητήν. Θὰ τὸ ἐπιτύχουμεν; Ἄλλ' ἂν καὶ πάλιν εὐρεθῶμεν πρὸ τρίτης ἐφέσεως, τὴν ὁποίαν διαδεχθῆ τρίτη παρακλήσις, μεθ' ἣν ἐπικουλοῦθη τετάρτη ἐφεσις καὶ οὕτω κηθεξῆς;

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς προεἶπομεν, ὅτι ἡ νομοθετικὴ μας ἐξουσία οὐδὲ ψυχία καὶ οὐδὲ ροίφη καὶ εἰς τὴν Δικαιοσύνην, τοῦτο καὶ ἐπαλήθευσε καθ' ὅλα. Οὕτε ἐν, κατ' ἀκριβολογίαν δέ, οὔτε ἐν ἄρθρον νόμου, σκοποῦντος τὴν βελτίωσιν τῶν ἀτελειῶν ἢ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν ἐν τῇ Δικαιοσύνῃ, ἐψηφίσθη ἢ ὑπάρχει ἐλπίς νὰ ψηφισθῆ. Νομοσχέδια καλούμενα νὰ παρασχοῦν ἐκδουλεύσεις εἰς ὠρισμένα πρόσωπα, πάμπολλα ἔλαβον τὴν μορφήν τοῦ νόμου, ἀπειρήθης δὲ ἐδείχθη ἡ Βουλὴ ἐν τῇ ψηφίσει. καὶ ἄλλων νόμων δι' ὧν ὅλων τῶν εἰδῶν αἱ κομματικαὶ κοινότητες ἰσκανοποιοῦνται. Τὰ αἰώνια συντηρῆσθαι τὸν προὔπολογισμὸν νομοσχεδία, ἐψηφίσθησαν καὶ ταῦτα κατὰ τὸ πλεῖστον, μόνον δὲ διὰ ζητήματα γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος δὲν ἐδόθη ὁ καιρὸς εἰς τὴν Βουλὴν. Αἱ σύνοδοι ὅμως ταύτης διαδεδέχοντο κανονικώτατα ἀλλήλας οὕτως ὥστε ἡ ἐλπίς ἐξακολουθεῖ παραμένουσα.

Αἱ στήλαι τῆς «Δικαιοσύνης» εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς δικηγόρου, δικαστοῦ ἢ ἄλλου δικαστικοῦ προσώπου, εὐρισκομένου εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ ἐπιθυμοῦντος νὰ ἀνακινήσῃ πᾶν ἐν γένει ζήτημα σχετιζόμενον μετὰ τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου.

Μετὰ τὴν δόξαν πικρῆς εἰρωνείας, Ἀθηναῖος δικηγόρος, οὕτως τὴν σύντομον ἐπιστολὴν δημοσιεύσας εἰς ἄλλην στήλῃν, ἀφηγεῖται

Τὰ δικονομικὰ ἀπροχώρητα γινώσκοντες, ἀπὸ τὰς ὄχι ὀλίγας ἀτυχῆς τῆς δικονομίας μας, ἣν συνηθέστατα ἡ δικηγορικὴ εὐστροφία (;) ἐκμεταλλεύεται διαπλάττουσα τὰ δικονομικὰ κόλλα, τὰ ὅποια ἀναμφιβόλως δὲν θὰ ἠδουκίμουν ἂν μὲ περισσώτερον πόνον ἀνεξήστου τὴν λύσιν τῶν ὑποθέσεων ὅν δικασταὶ μας καὶ ὀλιγώτερον κακῶς ἐνοούμενον πνεῦμα ἐπεδείκνυν οἱ δικηγόροι μας. Ἀκριβῶς δὲ ἄποκα τοιοῦτου εἶδους, ἕτινα κατ' ἀνάγκην ἀνακλύπτουν ὄχι μόνον ἐν τῇ νομοθεσίᾳ μας, ἀλλὰ καὶ ἐν οἰκδηποτε ἰδεώδους τελειότητος νομοθεσίᾳ, καλεῖται ἐκάστοτε νὰ ἀποτρέπῃ ἢ ἐπαγγελεματικῆς μέρους καὶ ὁ πρὸς τὸ ἀξίωμα σεβαρῶς, τὴν ἔλλειψιν τοῦ ὁποίου ἀντικαθίστῃ ἀλλοχού ἢ τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας τῶν δικαστηρίων ἢ δυνάμεις ἢ τῆς αὐτῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας τῶν δικηγορικῶν συλλόγων ἢ ἐπιβολή. Ἀτυχῶς ὅμως παρ' ἡμῖν ἡ μὲν πρώτη ἐξουσία ἐν τῷ χάρτῃ μόνον ὑφίσταται, ἡ δὲ δευτέρα δὲν κατορθώθη εἰσεῖν νὰ γεννηθῆ, οὕτως ὥστε κατὰ καιροῦς θὰ λαμβάνωμεν τὸ εὐτύχημα νὰ ἀνακινήσωμεν πνευματώδεις ἐπιστο-

λὰς τοῦ ποιοῦ τῆς σήμερον δημοσιευομένης.

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς προεἶπομεν, ὅτι ἡ νομοθετικὴ μας ἐξουσία οὐδὲ ψυχία καὶ οὐδὲ ροίφη καὶ εἰς τὴν Δικαιοσύνην, τοῦτο καὶ ἐπαλήθευσε καθ' ὅλα. Οὕτε ἐν, κατ' ἀκριβολογίαν δέ, οὔτε ἐν ἄρθρον νόμου, σκοποῦντος τὴν βελτίωσιν τῶν ἀτελειῶν ἢ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν ἐν τῇ Δικαιοσύνῃ, ἐψηφίσθη ἢ ὑπάρχει ἐλπίς νὰ ψηφισθῆ. Νομοσχέδια καλούμενα νὰ παρασχοῦν ἐκδουλεύσεις εἰς ὠρισμένα πρόσωπα, πάμπολλα ἔλαβον τὴν μορφήν τοῦ νόμου, ἀπειρήθης δὲ ἐδείχθη ἡ Βουλὴ ἐν τῇ ψηφίσει. καὶ ἄλλων νόμων δι' ὧν ὅλων τῶν εἰδῶν αἱ κομματικαὶ κοινότητες ἰσκανοποιοῦνται. Τὰ αἰώνια συντηρῆσθαι τὸν προὔπολογισμὸν νομοσχεδία, ἐψηφίσθησαν καὶ ταῦτα κατὰ τὸ πλεῖστον, μόνον δὲ διὰ ζητήματα γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος δὲν ἐδόθη ὁ καιρὸς εἰς τὴν Βουλὴν. Αἱ σύνοδοι ὅμως ταύτης διαδεδέχοντο κανονικώτατα ἀλλήλας οὕτως ὥστε ἡ ἐλπίς ἐξακολουθεῖ παραμένουσα.

Ἡ δὲ δικαιοσύνη; θὰ λάβῃ καιρὸν νὰ οἰσφύσῃ καὶ εἰς τὴν Δικαιοσύνην, τοῦτο καὶ ἐπαλήθευσε καθ' ὅλα. Οὕτε ἐν, κατ' ἀκριβολογίαν δέ, οὔτε ἐν ἄρθρον νόμου, σκοποῦντος τὴν βελτίωσιν τῶν ἀτελειῶν ἢ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν ἐν τῇ Δικαιοσύνῃ, ἐψηφίσθη ἢ ὑπάρχει ἐλπίς νὰ ψηφισθῆ. Νομοσχέδια καλούμενα νὰ παρασχοῦν ἐκδουλεύσεις εἰς ὠρισμένα πρόσωπα, πάμπολλα ἔλαβον τὴν μορφήν τοῦ νόμου, ἀπειρήθης δὲ ἐδείχθη ἡ Βουλὴ ἐν τῇ ψηφίσει. καὶ ἄλλων νόμων δι' ὧν ὅλων τῶν εἰδῶν αἱ κομματικαὶ κοινότητες ἰσκανοποιοῦνται. Τὰ αἰώνια συντηρῆσθαι τὸν προὔπολογισμὸν νομοσχεδία, ἐψηφίσθησαν καὶ ταῦτα κατὰ τὸ πλεῖστον, μόνον δὲ διὰ ζητήματα γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος δὲν ἐδόθη ὁ καιρὸς εἰς τὴν Βουλὴν. Αἱ σύνοδοι ὅμως ταύτης διαδεδέχοντο κανονικώτατα ἀλλήλας οὕτως ὥστε ἡ ἐλπίς ἐξακολουθεῖ παραμένουσα.

Πρέπει νὰ ὁμολογηθῆ, ὅτι ἡ περὶ κωλυμάτων τοῦ γάμου μελέτη τοῦ ἐν Ἀθῆναις δικηγόρου κ. Ἀ. Ἀθανασούλα, τὴν ὁποίαν εἰς σειρᾶν **Μία μελέτη** φύλλον δημοσιεύσας, ἀποτελεῖ πράγματι ἐξαιρετικὴν ἐν τῇ μεθόδῳ τῆς ἐπεξεργασίας τῆς ἔργου, ἐξέρχεται δὲ τῶν Σινικῶν τειχῶν τοῦ Ρωμαιοῦ καὶ Βυζαντινοῦ δικαίου, ἐντὸς τῶν ὁποίων μὲ κίνδυνον ἀσφυξίας εἶνε περικεκλεισμένη ἡ νέα ἐν Ἑλλάδι νομικὴ ἐπιστήμη.

Ἡ εὐχὴ ἡμῶν θὰ ἦτο ὅπως τὸ παράδειγμα τοῦ νεοῦ ἐπιστήμονος ἀποτελέσῃ ἀφορμὴν πρὸς μίμησιν, ὅπως οὕτω καταστῆ δυνατὸν, ἔστω καὶ ὡς οὐραγῶς, νὰ παρακολουθῆ καὶ ἡ ἐλληνικὴ ἐπιστήμη τὰ ἀλλοχού ἐπιτελούμενα ἄλλα, πύση δὲ θεωρουμένη σοφία ἢ σχολαστικὴ ἀνάλυσις τῶν βυζαντινῶν λεξιδίων.

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Συνεχίζοντες τὴν ἐκ λόγων ὑπερτέρων τῆς θελήσεώς μας διακοπεῖσιν μελέτην ἡμῶν περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν **Δικηγορικῶν Συλλόγων** εἰς τὰ τῆς Δικαιοσύνης, ὀφείλομεν πρὸς παντὸς νὰ εὐχριστήσωμεν τοὺς μετὰ περισσῆς ἐμνεσίας καὶ ἐκτιμῆσεως γράψαντας ἡμῖν ἢ

καὶ ἄλλως ἐκφράσαντας τὰς περὶ αὐτῆς κρίσεις τῶν συναδέλφου. Κυρίως εἰπεῖν, τὸ ἀπασχολοῦν ἡμᾶς θέμα ἐν τῇ καθόλου αὐτοῦ ἐννοίᾳ, δὲν ἔχει ἀντιπάλους, ἀλλ' οὔτε καὶ δύνανται νὰ ἔχῃ ἀξιώσεις δικαιοματίων εὐροστειρίας ἢ ἄλλων τιμητικῶν τίτλων. Ἀνθ' ὅλων τούτων, ἡμεῖς θὰ προετιμῶμεν ἀλλοίαν ἐξωτερικευσιν τῶν ὠραίων ὄντως, ὡς γράφονται, — ἀτυχῶς μόνον γράφονται, — ἰδεῶν, ἃς ἐκθέτουσιν ἡμῖν οἱ συμμεριζόμενοι τὰς ἐν τῇ «Δικαιοσύνῃ» διατυπωθεῖσας γνώμας καὶ ἰδίᾳ τὴν γνώμην περὶ τῆς ἰσχύος καὶ τοῦ καθήκοντος τῶν Δικηγορικῶν Συλλόγων ὅπως δράσωσι καὶ ἐπὶ εὐρύτερου πεδίου. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐθίζαμεν γενικῶς ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς παρουσίας μελέτης, θὰ ἐπαναλάβωμεν δὲ ἐν οἰκίῳ τόπῳ λεπτομερέστερον πως, χωρὶς ὅμως νὰ τὸ θεωρῶμεν ὡς κύριον σημεῖον τῆς μελέτης ταύτης, ἀφοῦ εἶνε ἐνδεχόμενον καὶ τὸ πραγματοποιήσιμον αὐτοῦ νὰ ἀμφισβητηθῆ καὶ ἡ λυσιτελεῖα αὐτοῦ νὰ κριθῆ ἀμφίβολος καὶ, ἐν πάσῃ περιπτώσει, νὰ θεωρηθῆ — καὶ εὐλόγως — ὡς ζήτημα μὴ ἀφορῶν εἰς τὸ παρὸν ἀλλ' εἰς τὸ μέλλον.

Ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον οὐδεὶς ἠμφισβήτησεν, ἡ δύναται ὡς ὑποθέτομεν, νὰ ἀμφισβητηθῆ εἶνε τὸ ὅτι κατ' ἀρχὴν οἱ Δικηγορικοὶ Σύλλογοι προσηκόντως οργανούμενοι θὰ συμβάλωσι σπουδαίως καὶ οὐσιωδῶς εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς Δικαιοσύνης. Τοῦτο ἐτονίσσαμεν καὶ τονίζομεν, τὰ δὲ ἄρθρα ἡμῶν εἰς τοῦτο κυρίως τείνουσιν: εἰς τὸ νὰ κατανοηθῆ δηλονότι, ὅσον τὸ δυνατὸν πληρέστερον παρὰ τῶν κυρίων συναδέλφων ἢ ἀλλήλων αὐτῆ καὶ νὰ ὠριμάσῃ ἐν τῇ συνειδήσει αὐτῶν ἡ ἰδέα καὶ δὴ ἡ ἀνάγκη τῆς δράσεως, νὰ δοθῆ δὲ ἐντεῦθεν μία ὠθησις, μία ἀφορμὴ ὅπως καὶ ἄλλοι ἐμπειρότεροι καὶ εὐδαιμόνεστοι ἐκφράσωσι τὰς ἐαυτῶν γνώμας.

Ἡ συζήτησις, ὅταν μάλιστα διεξάγεται δημοσίᾳ καὶ δὴ διὰ τοῦ τύπου, πολλῶ μάλλον ἐν προκειμένῳ ἐν ταῖς στήλαις τῆς εἰδικῆς καὶ ἀποκλειστικῆς διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς δικαιοσύνης καὶ διὰ τὰ συμφέροντα τῶν δικηγόρων προορισθείσης «Δικαιοσύνης», πάντοτε μέγα θὰ παραγάγῃ καλόν. Δι' αὐτῆς συμπληροῦνται τὰ κενὰ, διαφωτίζονται τὰ τυχόν σκοτεινὰ σημεῖα, φυγαδεύονται αἱ πλάναι, διαγιγνώσκεται ἡ πραγματικότης, μορφοῦται τέλος μία κοινὴ γνώμη ὁποῦσιν ὑγιῆς. Οὐδένα δὲ διαφεύγουν τὰ ἀγαθὰ τῆς μορφώσεως τοιαύτης κοινῆς γνώμης, ἥτις εὐχερέστερον δύναται νὰ ἐπιβληθῆ.

Πάντες λοιπὸν οἱ συναδέλφοι οἱ δυνάμενοι καὶ θέλοντες νὰ ἐκφράσωσι γνώμην ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου θέματος, ἔπρεπε καὶ πρέπει νὰ προσφύγωσιν οὐχὶ εἰς ἐπι-

στολάς, τιμώσας βεβχίως ἡμᾶς, πάντως ὅμως ἐχούσας ἀπλῶς φιλικὸν χαρακτήρα, ἀλλ' εἰς τὰς στήλας τῆς «Δικαιοσύνης», γενικώτερον πραγματευόμενοι τὸ ζήτημα, ὅπως αἰδεῖται αὐτῶν γένοινται ἀκουστικὰ καὶ ἀντιληπτὰ καὶ εἰς εὐρύτερον κύκλον. Οἱ δὲ συναδέλφοι τῶν ἐπαρχιῶν ὀφείλοσιν νὰ ἐπιμεληθῶσιν, ἂν δὲν τὸ ἐπραξάν ἤδη, τὴν παρὰ τῇ ἑδρᾷ αὐτῶν μέρωσιν κοινῆς τοπικῆς γνώμης, παρακολουθούσης, παραλλήλως πρὸς τὸν Δικηγορικὸν Σύλλογον τῆς πρωτεύουσας, τὴν ἐνεργεῖαν τῆς Πολιτείας, ἐν ἀνάγκῃ δὲ ὑποδεικνυούσης αὐτῇ ὅτι ὀφείλει νὰ μὴ ἐπιδεικνύῃ ἐπαισθητικῶς ἠλαττωμένην μέριμναν, οὔτε νὰ εἶνε ἀναβλητικὴ προκειμένου περὶ νομοθετικῶν μέτρων ἀφορούντων εἰς τὴν δικαιοσύνην, οἷον εἶνε καὶ τὸ περὶ συστάσεως **Δικηγορικῶν Συλλόγων**, ὅπερ υἱοθέτησε, καθ' ἃ λέγεται, ἡ Κυβέρνησις κατόπιν τῶν διαβημάτων, τὰ ὅποια — μετ' ἀρκετῆς ὅμως χλιαρότητος καὶ δυσκολίας — ἐποιήσατο τὸ Συμβούλιον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν παρὰ τῶ κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργῶ.

Προκειμένου λόγου περὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου, τοῦ σχετικῶς μὲ τὸ ἡμέρον θέμα καὶ δι' ὁ πολὺ ἂν μὴ ἀρκετὸν ἐνδιαφέρον φαίνεται ἐπιδεικνύον, ἐν ταῖς κατ' ἰδίαν ὅμως συζητήσεσι καὶ ὀμιλίαις, τὸ σῶμα τῶν Δικηγόρων, δὲν κρίνομεν ἄπο σκοποῦ νὰ χαράξωμεν ὀλίγας γραμμὰς ἂν καὶ ἀμφιβάλλομεν περὶ τοῦ ὅτι ἡ φωνὴ ἡμῶν θὰ φθάσῃ μέχρι τῶν ὠτων τῶν πρὸς οὐς ἀπευθυνόμεθα ἢ ὅτι θὰ τύχῃ τῆς προσηκούσης παρ' αὐτοῖς ὑποδοχῆς.

Ἄν κρίνῃ τις ἐκ τῶν πληροφοριῶν τοῦ ἡμερησίου τύπου, αἱ ἐργασίαι τῆς ἐνεστώσης τῆς Βουλῆς Συνόδου, παρατοῦνται ἐντὸς τοῦ μηνὸς τούτου, ἡ δὲ Κυβέρνησις σκοπεῖ νὰ περιορισθῆ εἰς τὸ νὰ ἐπιδώσῃ τὴν ψήφισιν τῶν κατ' αὐτὴν μάλλον ἐπιγιγνόντων νομοσχεδίων, ἀναβάλλουσα τὴν ὑποβολὴν καὶ ψήφισιν τῶν λοιπῶν διὰ τὴν προσεχῆ Σύνοδον. Μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων καταλέγεται βεβαίως καὶ τὸ ἐν λόγῳ νομοσχέδιον. Διὰ τὴν τύχην δὲ αὐτοῦ δὲν δύναται τις νὰ εἶνε ἐντελῶς ἤσυχος. Αἱ κοινοβουλευτικαὶ συνθηκαί, ὑφ' ἃς διατελοῦμεν, δὲν ἐπιτρέπουσιν ἀπόλυτον βεβαιότητα ὅτι ὁ πολιτικὸς ὀρίων θὰ παραμείνῃ αἴθριος. Οὕτε ἐξ ἄλλου δύναται τις νὰ ὑπολογίσῃ ἐπὶ θερμοῦν καὶ ἐπανειλημμένων καὶ ἀποφασιστικῶν παραστάσεων καὶ διαβημάτων καὶ ἐνεργειῶν παρὰ τῇ Κυβερνήσει, παρὰ τῇ Ἀντιπολιτευσί, παρὰ τοῖς Βουλευταῖς τῶν ἐνδιαφερομένων δικηγόρων, εἴτε τῆς πρωτεύουσας, εἴτε τῶν ἐπαρχιῶν, εἴτε ἐν ὁμάδι, εἴτε δι' ἀντιπροσωπεῖων ἐνεργούντων. Ἀρκετὰ δὲ ἀπογορητευτικὰ εἶσιν αἱ ἄγνωστον πόθεν πῶς καὶ διατῆ παραμβληθεῖσιν δυσκο-

νηκόντων), τὸ δὲ ἐξ οὐχὶ τελείως πενομένων, ἐαυτοὺς οἰνοῖ ἀποκλήρους τῆς κοινωνίας καὶ τύχης λογιζομένων. Ἀφ' ἐτέρου οὐδεὶς ἀναμφιβόλως θὰ ἠδύνατο ν' ἀντιεῖπῃ εἰς τὸ ὅτι ἰδιαιτέρως εὐσχημοσύνη δέον νὰ χαρακτηρίσῃ καὶ διακρίνῃ τὸν γάμον τοῦ κληρικῶ, ὅστις δέον νὰ ἦ παραδειγματικὸς καὶ χρησιμεύῃ ὡς ὑπογραμμὸς τῶν λαϊκῶν τάξεων.

Τὰ κωλύματα διακρίνονται εἰς δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Τῆς ἐκ τῶν δευτέρων παρακλήσεως δυνατῆς οὔσης, ἀποκαθίσταται ὁ ἀκυρώσιμος γάμος ἔγκυρος: τῶν κωλυμάτων δημοσίου δικαίου παρακλήσις δὲν δύναται νὰ χωρέσῃ. Ἡ ἐν τῷ Καθολ. Δικαίῳ ἀπαντῶσα διάκρισις εἰς δημοσίου γνωστὰ (impedimenta publice nota sive notoria) καὶ κρύφια (impedimenta occulta) κωλύματα γάμου, ἐνεχεῖ παρὰ τοῖς Καθολικαῖς σημασίαν ἐν τῇ διαφορᾷ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν αἰτεῖται καὶ δίδεται ἡ ἀφεσις κωλύματος παρὰ τῆς προϊσταμένης ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀναδρομῇ τοῦ χρόνου τῆς διὰ τῆς ἀφέσεως ἀποκαταστάσεως τοῦ γάμου (ὡς ἐγκύριον) (Convalidatio et dispensatio sive sanatio in radice matrimonii).

Ἡ ὥρμος ἡλικία τοῦ γάμου ποικίλλει ἀναλόγως τοῦ κλίματος κτλ., καὶ μετ' αὐτῆς συνδέεται καὶ ἡ κατὰ νόμον μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς ἐνηλικίωτος συνάψεις τοῦ τὴν πατριὰν ἐξουσίαν ἀσκούντος ἢ τοῦ ἐπιτρόπου. Ἡ ταυτότης τῶν εἰς γάμου κοινωνίαν ἐρχομένων καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς θελήσεως κατὰ τὴν πρός γάμον συναίνεσιν αὐτῶν εὐρίσκουσιν ἐπαρκῆ ἐχέγγυα ἐν τῇ δημοσίᾳ τελέσει τοῦ γάμου. Μ' ὅλα ταῦτα καὶ ὁ ὑπὸ τὸ κράτος ψυχολογικῆς ἢ σωματικῆς βίας τελεσθεὶς γάμος χρήζει δικαστικῆς ἀποφάσεως, βεβαίωσης τὴν ὑπαρξίν — τοῦ — ἐλαττώματος τῆς βουλήσεως (κωλύματος) καὶ ἀπαγγελλούσης τὸν γάμον ἄκυρον. Ἀφοῦ ἄπαξ διὰ συμπράξεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἢ πολιτικῆς ἐξουσίας (ἐν αἷς χώραις εἰσῆχθη ὁ θεσμὸς τοῦ πολιτ. γάμου) ἐτελέσθη ὁ γάμος, δέον τόσῳ ἢ διάλυσις, ὡς καὶ ἡ ἀνακήρυξις αὐτοῦ ὡς ἀκύρου νὰ γένηται πάντως δι' ἀποφάσεως τῆς ἀρμοδίας πολιτικῆς δικαστικῆς ἀρχῆς (ὡς ἐν Ἑλλάδι) ἢ τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαστικῆς ἀρχῆς (ὡς ἐν Τουρκίᾳ) δυνάμει τῶν τῶ Οἰκοῦμ. Πατριαρχεῖο ἀνεγνωρισμένων προνομίων τῆς Ἀνατ. Ὁρθοδ. Ἐκκλησίας, μεθ' ὃ

κέκληται καὶ ἡ Ἐκκλησία διὰ τῆς ἀρμοδίας ἐπισκοπικῆς ἀρχῆς νὰ κηρύξῃ καὶ ἐκκλησιαστικῶς (ἀπὸ τῆς πνευματικῆς ἀπόψεως ὡς μυστηρίου) τὸν γάμον διαλελυμένον ἢ ἄκυρον: πρβλ. ἄρθρ. 15 Νόμ. Καταστ. τῆς Ἱερ. Συνόδου τῆς Ἑλλ. ἀπὸ 9 Ἰουλ. 1852: ἄλλως θὰ ἠυρισκόμεθα πρὸ αὐτοδικίας ἀσυγχωρήτου.

Τὸ περιεχόμενον τῆς πρὸς γάμον συναίνεσεως τῶν συζευγνυμένων τυγχάνει οὐ μόνον φυσιολογικῆς, ἀλλ' οὐσιωδῶς πνευματικῆς, ἠθικῆς φύσεως τοιαῦται ὅθεν καταστάσεις τοῦ προσώπου, αἵτινες καθιστῶσι τὸν γάμον κενὸν καὶ ἐστερημένον τῶν προϋποθέσεων τῆς ἐκπληρώσεως τῶν κυρίων αὐτοῦ καὶ κανονικῶν λειτουργιῶν, δέον εὐλόγως νὰ θεωρηθῶσιν ὡς κωλύματα, οἷον ἡ μανία καὶ αἱ λοιπαὶ ψυχικαὶ μόνιμοι διαταράξεις, ὡς καὶ ἡ κατὰ τὸν χρόνον τῆς τελέσεως τοῦ γάμου ὑφισταμένη, τῷ ἐτέρῳ τῶν συζευγνυμένων ἄγνωστος, διαρκῆς φυσικὴ ἀνικανότης τοῦ ἐτέρου κτλ.

Ὡς ἐκ τοῦ σωματικοῦ τελευταίου τοῦτου ἐλαττώματος τοῦ ὄργανισμοῦ ἐκλειπούσης τῆς φυσικῆς τοῦ γάμου βάσεως, ἢ τε ἀμοιβαία ἀφασίωσις καὶ συναρρωγὴ μετὰξὺ τῶν συζύγων, ἐφ' ἧς

ἐρείδεται ἡ τοῦ γάμου κοινωνία, ὡς καὶ ἡ παιδοποιία ἀποβαίνουσιν ἀδύνατοι. Κατὰ τὸ ἰσχύον ἐν Ἑλλάδι: δικαίον, πρβλ. 1. Dig. 39 § 1 (23.3) καὶ Νεαρ. Λεοντ. 98η, τὸ κώλυμα τοῦτο καθιερώθη μόνον περὶ τῶν ἐκτετμημένων εὐνούχων (castrati), ἦτοι τῶν ἐστερημένων τῶν γεννητικῶν μορίων δι' ἐκτομῆς, τοὔτεστι διὰ σιδήρου ἀκρωτηριασθέντων, ἐνεκα τῆς ἀποστροφῆς τῆς κοινωνίας πρὸς τὴν τοιαύτην, ἐκ τῆς ὅλης σωματικῆς καταστάσεως, τοῖς πᾶσι καταφωρον, εἰδεχθῆ τοῦ σώματος ἀλλοίωσιν καὶ δὴ ἡ τοιαύτη σχέσις οὐ μόνον γάμος δὲν ἐκαλεῖτο, ἀλλὰ καὶ ποινικῶς ἐτιμωρεῖτο ὁ τελέσας τοιοῦτον γάμον εὐνούχος (eunuchus) [τοῦθ' ὅπερ δυνάμει τοῦ Ἑλλ. Πουσ. Ν. τοῦ 1833 — πρβλ. ἄρθρ. 1 — κτηρηθῆ], ὁ δ' ἐν γνώσει εὐλογῆσε αὐτὸν ἱερεὺς ἐξέπιπτε τῆς ἱερατικῆς ἀξίας, ὑποβαλλόμενος ἄλλως καὶ νῦν ὑπὸ ἐκκλησιαστικῆς καὶ πειθαρχικῆς ποινῆς, ἰδίᾳ τὰς προβλεπομένους ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1ᾰ Καταστ. Νόμ. Ἱερ. Συνόδου. Τῆς ἀκριβεῖς χάριν ἀναφέρομεν, ὅτι ἡ Ἱερατικὴ καὶ διαστέλλει σαφῶς τὴν πρὸς συναίεσιν ἀνικανότητα (impotentia coeundi) ἀπὸ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΙΣ

λίαι με τὰς ὁποίας κατώρθωσεν ἐπὶ τέλους μία ἐπιτροπή ἐκ πέντε μόλις ἀτόμων, νὰ συνεννοηθῆ, νὰ συνέλθῃ, νὰ ἀποφασίσῃ ἐσχάτως ὅπως... ἀπλουστάτα παρουσιασθῆ ἐνώπιον τοῦ κ. ὑπουργοῦ!! Καὶ ἐν τούτοις θλιβερά ἀλήθεια εἶνε— ἡμεῖς δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορά, καθ' ἣν ἐκφράζομεν ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων πεποιθήσιν— ὅτι μία ἔγκαιρος καὶ προσήκουσα καὶ κατάλληλος ἐνέργεια θὰ ἦτο ἀρκετὴ νὰ εἶχεν ἤδη μεταβάλλῃ εἰς νόμον τὸ νομοσχέδιον τοῦτο. Ὑπάρχει ἀρὰ γε ἀνάγκη ὁμοίων προηγουμένων ἢ παραδειγμάτων; Ἀπειρίαν τοιούτων ἠδυνάτο τις νὰ ἀντλήσῃ ἐκ τῆς νεωτάτης πολιτικῆς ἡμῶν ἱστορίας, καθ' ἣ ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία ἐψήφισε μέτρα ὑποβληθέντα καὶ ἐπιβληθέντα ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ νόμου αὐτῆ ὑπὸ διαφόρων ὁμάδων, συλλόγων, σωματείων, κοινοτήτων, πόλεων, ἐπαρχιῶν καὶ ἀτόμων ἀκόμη. Ἦδη θὰ ἀρεσθῶμεν νὰ μνημονεύσωμεν μόνον τῆς προσφάτου ἐπιτυχίας ἀφ' ἐνὸς τῶν κατοίκων τῆς συνοικίας Πετραλίων καὶ τοῦ Πειραιῶς ἐν σχέσει μετὰ τὴν τροχιοδρομικὴν σύμβασιν καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς συντεχνίας τῶν ὑποδηματοποιῶν καὶ τῶν ἐργατῶν τῶν ἐν σχέσει μετὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀρβυλῶν τοῦ στρατοῦ.

Τὸ τί ὀφείλουσι καὶ τί δύνανται, πάντοτε ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν νόμων ἐνεργεῖν, αἰετοί τε δ' ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Κράτους καὶ ἰδίᾳ τῆς δικαιοσύνης, νὰ ἐπιτύχωσι τὰ ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος Σωματεία τῶν Δικηγόρων, θὰ ἀναπτύξωμεν κατὰ τὴν ἐν τῇ παρουσίᾳ μελέτῃ ἐξετάσιν τοῦ τρίτου ὅρου, τοῦ τρίτου παράγοντος καλῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης, τῶν δικηγόρων. Ἐν τῷ σημερινῷ ἄρθρῳ παρεμπιπτότως λαβόντες ἀφορμὴν νὰ ἀναφέρωμεν τὴν ἐπιχειρημένη ἀναβολὴν— ἴσως δὲ καὶ τὸν κίνδυνον— τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ τόσον τὸν δικηγορικὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος ὅλης ἐνδιαφέροντος νομοσχεδίου, ἐνομίσαμεν ὅτι, ὀφείλομεν ἀπὸ ἐπιτοῦ νὰ τολμήσωμεν τὴν ὄντως ἀξιόθνητον ἡμῶν ἀδιαφορίαν προκειμένου νὰ κοπιᾶσωμεν ὀλίγον περισσότερο διὰ τὴν ἐπιτύχωσιν, μὴ ὀφθαλοῦν ἀμέσως τὰ ἴδια ἡμῶν συμφέροντα, ἔστω καὶ ἂν τοῦτο ἀφορᾷ εἰς τὸ γενικὸν καλὸν καὶ ὀφελεῖ ἐμμέσως καὶ ἡμᾶς, νὰ ἐπιστήσωμεν δὲ διὰ τὸ ἄμεσον ἢ καὶ τὸ προσεχὲς μέλλον ἀγρυπνον καὶ ἀμέριστον τὴν προσοχὴν ἰδίᾳ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν ἐν σχέσει μετὰ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, οὐτινος ἢ ἐπιψηφίσεις, παντὶ σθένει ἐπιδιωκομένη, θὰ ἀποτελέσῃ τὸ πρῶτον μέγα βήμα καὶ θὰ ἀποβῆ ἀφορμὴ πρὸς εὐέλπιδά ὅσον καὶ ἐνεργητικὴν δράσιν τῶν Δικηγορικῶν Συλλόγων.

Σπύρος Βελλῆς
Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

Ἐπὶ διαφορᾷ μεταξὺ Α καὶ Β τὸ Πρωτοδικεῖον ἐπέβαλεν ὄρκον τῷ Β. Ἀποθανόντος τοῦ Β πρὸ πάσης κοινοποιήσεως τῆς ἐπιβαλοῦσης τὸν ὄρκον ἀποφάσεως καὶ ἐπαναληφθείσης τῆς δίκης ἐνώπιον τῶν Ἐφετῶν, ἐνθα ζῶντος τοῦ Β ὁ Α εἶχεν ἐκκαλέσει τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ὁ Α μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐφέσεως ἐκοινοποίησεν εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ Β τὴν ἀπόφασιν τὴν ἐπιβαλοῦσαν ὄρκον τῷ Β, ἀλλ' οὗτοι, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας τῆς τασσομένης ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως διὰ τὸν ἀποθανόντα Β, ἤτησαντο νὰ ταχθῇ δι' αὐτοὺς νέα προθεσμία καὶ νέον θέμα. Ἐρωτᾶται ἤδη. Θεωροῦνται οὗτοι ἐκπρόθεστοι καὶ ὁμολογηθέν ἀντιθέτως τὸ θέμα περὶ οὗ ὁ ὄρκος κατὰ τὸ ἀρθ. 352 πολ. δικ.;

Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἀποκρίνονται ἀποφατικῶς αἱ διατάξεις τῶν ἀρθ. 372 καὶ 374, πολ. δικον. Κατὰ τὸ ἀρθρον 372 εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἀποβιώσαντος, ἐὰν οὗτος πρὸ τοῦ θανάτου του δὲν εἶχε καταστῆ ἐκπρόθεστος, τάσσεται νὰ προθεσμίᾳ, κατὰ δὲ τὸ ἀρθ. 374, τὸ δικαστήριον ὀρίζει δι' ἀποφάσεως πάντοτε μὲν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περίπτωση τῶν ἀρθ. 372 τὴν προθεσμίαν τῆς περὶ τοῦ ὄρκου δηλώσεως ὡς καὶ τὸ θέμα τοῦ δοθησομένου ὄρκου ὑπὸ τῶν κληρονόμων, θέμα μὲν περὶ τοῦ πιστεύειν καὶ μὴ γινώσκειν, ἐὰν αὐτοὶ δὲν δύνανται νὰ δώσωσι τὸν ὄρκον τῆς ἀληθείας (372), γνώσεως δὲ, ἐὰν γνωρίζωσι τὸ γεγονός, περὶ οὗ ὁ ὄρκος, πάντως ὅμως κατὰ τὸν τρόπον ἔχοντα λογικὸν εἶδος πρὸς τὰ πράγματα καὶ τοὺς ὀρκιζομένους. (Ἐν παραδείγματι, ἐὰν ὁ Β ὀφείλει νὰ ὀρκισθῇ ὡς ἐξῆς: «ὁμνῶ ὅτι δὲν ἐδανείστην παρὰ τοῦ Α», οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ὀφείλουσι νὰ ὀρκισθῶσιν οὕτως: «ὁμνῶμεν ὅτι ὁ πρὸ ἡμῶν κληρονουηθείς Β δὲν ἐδανείστη παρὰ τοῦ Α»). Ἄλλ' ἀφοῦ κατὰ μὲν τὸ ἀρθ. 362 ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἀποθανόντος νὰ ὀρκισθῇ ἦν καθαρῶς προσωπικὴ, μὴ δυναμένη νὰ γίνῃ δι' ἄλλου, κατὰ δὲ τὸ 372 οἱ κληρονόμοι ἔχουσι ὑπεὲς ἑαυτῶν νέαν προθεσμίαν πρὸς δήλωσιν καὶ δόσιν τοῦ ὄρκου, τὸ δὲ ἀρθρον 374 φέρει ρητῶς ὅτι τὸ τε θέμα τοῦ ὄρκου καὶ τὴν προθεσμίαν (νέαν) ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἀρθ. 372 ὀρίζει τὸ Δικαστήριον δι' ἀποφάσεως, ἥς ἄνευ ὄρκου δὲν δίδεται, πρόδηλον ἀπρὸς τὸ, ὅτι διὰ τοὺς κληρονόμους ἡ προθεσμίᾳ ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως, δι' ἣς τάσσεται ἴδιον θέμα εἰς αὐτοὺς καὶ ἰδίᾳ προθεσμίᾳ νέα, ἡ δὲ κοινοποιήσις τῆς ἀποφάσεως δι' ἣς ἐπιβάλλεται ὄρκος τῷ ἀποβιώσαντι δὲν κινεῖ κατὰ τῶν κληρονόμων τὴν προθεσμίαν, διότι ἡ ἀπόφασις αὕτη, μὴ δυναμένη νὰ ἐκτελεσθῇ, θεωρεῖται ἀτονήσασα, νέα δὲ ἐπαγωγὴ καὶ

νέα ἐπιβολὴ τοῦ ὄρκου εἰς τοὺς κληρονόμους γίνεται. (Οἶκον. § 147 σημ. 9 σ. 494 ἐκδ. γ').

Ἰνα πληρέστερον κατανοηθῇ ἡ διὰ τῶν ἀρθ. 372 καὶ 374 διδομένη λύσις, ἐξεταστέον τί ἄνευ τῶν διατάξεων τούτων ἠδύνατο νὰ προκύψῃ ἐκ τῶν ἄλλων περὶ ὄρκου διατάξεων τῆς δικονομίας. Τὸ ζήτημα ἐγεννήθη ἐν Γαλλίᾳ, ἐνθα δὲν ὑπάρχει διάταξις ἀνάλογος πρὸς τὴν τοῦ ἀρθ. 372 τῆς ἡμετέρας δικονομίας, καὶ ἐκεῖ αἱ γνώμαι ἐδιχάσθησαν. Κατὰ τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν ὁ ὄρκος δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς δοθείς, ἐὰν ὁ θάνατος ἐπῆλθε μετὰ τὴν περὶ ἀποδοχῆς αὐτοῦ δήλωσιν. Τὴν γνώμην ὅμως ταύτην, ὑποστηριχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Lapeyère, δεκτὴν δὲ γενομένην κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τοῦ Ἐρστείου Douai (ἀποφ. 26 Μαρτίου 1814, S 15, 2, 234), ἀντέκρουσεν ἰσχυρῶς ὁ Carré, παρατηρῶν ὅτι ἡ γνώμη αὕτη μόνον στήριγμα ἔχει τὸ μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑπὸ τὴν αἴρεσιν τῆς ὀρκοδοσίας συναφθὲν δικαστικὸν συνάλλαγμα, ἀλλὰ καταστάντος βεβαίου διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ὀρκιστοῦ ὅτι ἡ αἴρεσις περιήλθεν εἰς τὸ ἀδύνατον, δὲν εἶναι λογικώτερον καὶ συνεπέστερον πρὸς τὰς περὶ τούτου κρατούσας ἀρχὰς τοῦ δικαίου νὰ δεχθῶμεν, ὅτι τὸ συνάλλαγμα ἐματαιώθη. Τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Carré (ζήτη. 511) ἀπεδέχθησεν ὁ Boncenne (Τόμ. 2ος σελ. 514—515) καὶ ὁ Thomine-Desmazure, (Τόμ. 1 σ. 239—240) ὅστις κυρίως στηρίζεται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθ. 121 γαλ. δικονομίας, ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὴν τοῦ ἀρθ. 362 ἡμετέρας, καθ' ἣν ὁ ὄρκος πρέπει νὰ δοθῇ ὑπὸ τοῦ ἰδίου διαδίκου αὐτοπροσώπως καὶ θεωρεῖ διὰ τοῦτο τὴν ἀπόφασιν ἀτονήσασαν (caduc) καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος. Τέλος ἡ γνώμη αὕτη κατήσχυσε, γενικῶς δεκτοῦ γενομένου, ὅτι οἱ διαδίκου ἐπανερχοῦνται εἰς τὴν πρὸ τῆς ἀποφάσεως θέσιν, ἐπιβαλλομένου ὄρκου πίστεως εἰς τὰς κληρονόμους (Aubry et Rau § 753 σελ. 145 καὶ § 767 infine σελ. 364).

Ὁ ἡμέτερος νομοθέτης, ὅστις οὐδὲν ζήτημα ἀμφισβήτησεν ἐν Γαλλίᾳ ἀφήκεν ἄλυτον, ἀποδεχθεὶς τὴν γνώμην ταύτην, περιέλαβε τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθ. 372, ἣν ἐρμηνεύον ὁ ἀειμνήστου Οἰκονομῆδος παρατηρεῖ ἐπὶ λέξει τὰ ἐξῆς: «Ὁ ἀποθάνων οὔτε ὡς δώσας οὔτε ὡς ἀποποιηθείς τὸν ὄρκον θεωρεῖται, ἀλλ' ὅτι ἐγένετο ἐπαγωγὴ [ἢ ἀντεπαγωγὴ ἢ ἐπιβολὴ] νέα τοῦ ὄρκου εἰς τοὺς κληρονόμους, (§ 147 σημ. 9 σελ. 494 ἐκδ. γ').

Τὸ ὑπὸ τινῶν παρ' ἡμῶν ἐν τῇ πρακτικῇ κατὰ τῆς γνώμης ταύτης ἀντιταχθὲν ἐπιχείρημα, ὅτι ἐπαναληφθείσης ἀπὸ τῆς δίκης, ἐγκυρῶς κοινοποιεῖται ἡ ἀπόφασις εἰς τοὺς κληρονόμους, στερεῖται πάσης ἀξίας, διότι ἐγκυρον κοινοποιήσιν πρὸς τὸν ἀποθανόντα πρὸ τοῦ θανάτου γενομένην προϋποτίθησι τὸ ἀρ.

372· δὲν ἐρωτᾶται ὅμως ἐὰν ὑπάρχῃ ἐγκυρῶς κοινοποιήσις ἢ μὴ τῆς ἀποφάσεως εἰς τοὺς κληρονόμους, ἥτις πρὸ τῆς ἐπαναληφθείσης καὶ ἄνευ αὐτῆς ἠθέληεν εἶσθαι ἀπόλυτος ἄκυρος καὶ μὴ οὖσα (ἀρθ. 467), ἀλλ' ἐὰν ἡ ἐγκυρῶς κοινοποιήσις τῆς ἀποφάσεως ἐπιβαλοῦσης τῷ ἀποβιώσαντι καθαρῶς προσωπικῇ αὐτοῦ ὑποχρέωσιν νὰ δεχθῇ καὶ δώσῃ αὐτοπροσώπως τὸν ὄρκον (ἀρθ. 362) γινόμενη εἰς τοὺς κληρονόμους κινεῖ τὴν προθεσμίαν κατ' αὐτῶν μὴ δυναμένων νὰ ὀμύσωσιν ἄνευ νέας ἀποφάσεως ἐπιβαλλούσης εἰς αὐτοὺς τὸν ὄρκον (374), ἡ ἔχουσιν οὗτοι νέαν προθεσμίαν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς νέας ἀποφάσεως; Οὕτως ὅμως τιθεμένου τοῦ ἐρωτήματος δὲν ὑπάρχει πλέον ζήτημα, πᾶσα δὲ ἀντίθετος γνώμη παραβιάζουσα προδήλως τὰ ἀρθ. 372, 374 καὶ 362 δὲν δύναται σοβαρῶς νὰ ὑποστηριχθῇ.

Ἀθῆναι 8 Ἰουνίου 1906

Θεόδ. Σπ. Μαριολόπουλος
Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Μ. Γ. ΤΣΕΛΕΠΙΔΟΥ
Δικηγόρου ἐν Χίῳ.

ΤΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ ἢ Εἰσαγωγή

εἰς τὸ παρὰ τῷ

Οἰκουμενικῷ Πατριαρχεῖῳ ἰσχύον Κληρονομικὸν Δίκαιον.

Τεύχος ἐκ σελ. 72.—Τιμῆται δρ. 4.

Περὶ τῆς σημασίας καὶ τῆς χρησιμότητος τῆς μελέτης ταύτης ἐδημοσίωσεν ἱκανὰς κρίσεις ἐν τῷ προσηγουμένῳ φύλλῳ ὁ ἐν Ἀθήναις δικηγόρος κ. Γ. Ν. Κεφάλας.

ΚΩΔΙΚΕΣ ΦΛΟΓΑΓΊΤΟΥ

Ἐξεδόθη ὁ Ε' τόμος τῶν Κωδικῶν τῆς Ἑλληνικῆς νομοθεσίας τοῦ αἰμινηστοῦ Θ. Φλογαίτου μετὰ νέαν ἐπεξεργασίαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ κ. Δημ. Ζαλούγου δικηγόρου καὶ ὑψηλοῦ. Ὁ τόμος οὗτος ἐπιγραφόμενος ὀργανισμὸς τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας περιέχει τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, τὸ Πηδάλιον, ἥτοι τοὺς Ἀποστολικούς καὶ Συνοδικούς κανόνας, τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς, τὸν Ἐκλογικὸν νόμον μετὰ τῶν σχετικῶν γνωμοδοτήσεων καὶ ἐγκυκλίων, τῶν τύπων καὶ τῶν ἀναγκαίων ὁδηγῶν διὰ τοὺς δικαστικούς ἀντιπροσώπους, τοὺς νόμους περὶ προσόντων καὶ ὑπαλλήλων καὶ πάντας τοὺς γενικούς νόμους τοὺς μὴ ὑπαγομένους εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἐνὸς μόνου ὑπουργείου, τὰ σχετικὰ νομοτελεστικά Β. Διατάγματα, τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν Ἐφεσείων, καὶ πλείστας ὅσας ἐπεξηγητικὰς καὶ διασαφιστικὰς σημειώσεις, ὡστε ἀποτελεῖ βιβλίον χρησιμώτατον καὶ ἀνεπάρκειστον τοῖς νομικοῖς. Τιμῆται δρ. 5,75 καὶ εὐρίσκειται παρὰ τοῖς κεντρικοῖς βιβλιοπωλείοις Ἀθηνῶν καὶ τοῖς ὑποπρακτορείοις τῶν ἐφημερίδων ἐντὸς ἐπαρχίας.

Τύποις Π. Α. ΠΕΤΡΑΚΟΥ

τῆς πρὸς παιδοποιῶν (τεκνογονίαν) im-potentia generandi) ἀμφότερα δὲ τὰ εἶδη τῆς ἀνικανότητος συντρέχουσιν ἀναγκαιῶς παρὰ τοῖς ἐκτομίαις. Σπάδωνες (Spado-Spadones, ἥτοι οἱ ἄλλως ἢ δι' ἐκτομῆς ἀπωλέσαντες τὴν τὴν πρὸς τὸ παιδοποιεῖν ἱκανότητα, ἐκ γενετῆς ἀποβαλόντες τὰ παιδογόνα μόρια) καὶ θλιβία [πρὸς. Στράβ. 13· 623· οἱ τυχαίως—οἷον ἐκ νόσου—ἢ συμπτῶν ἐτέρου ὑποστάντες ἐκθλίψιν τῶν παιδογόνων μορίων αὐτῶν ἰδίᾳ τῶν ὄρχων], καὶ οἱ καθὸ ἔχοντες αὐτοὺς τεθλασμένους ἢ συντετοιμμένους θλαδία καλούμενοι πρὸς. 1. Dig. 128 (50,16)—Ἀρμ. Β' ἡ, 2 εἰσὶν ἱκανοὶ πρὸς γάμον. Πρὸς. 1. 6. § 2, 1. 7 (21, 1), 1. 39 § 1 (23, 3). Πᾶσα δ' ἐξ οἰουδήποτε λόγου πρὸς παιδοποιῶν μόνον ἀνικανότης, μήτε καθόλου κώλυμα τοῦ γάμου ἀποτελεῖ, μήτε ἰδίᾳ λόγον διαζυγίου αὐτοῦ, ἂν μὴ συνοδεύηται καὶ ὑπὸ τῆς ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου ἐπιφισταμένης, ἀγνώστου δὲ τυχευοῦσης τῷ ἐτέρῳ τῶν συζύγων διαρκούς πρὸς συνάφειαν ἀνικανότητος (ἢ ἔ. τῆς ἐξ ἀρχῆς τοῦ γάμου ἀπραξίας κοίτης). Πρὸς. Νεαρ. Ἰουστ. 117 κερ. 16'.

Ἄτε—καθ' ἣ εὐνόητον τυγχάνει—τῆς πρὸς τεκνογονίας ἱκανότητος ἀποτελοῦσης ζήτημα ὑπάτου ἐνδιαφέροντος καὶ σπουδαιότητας μελήματος τῆς πολιτείας, δὲν θὰ ἦτο ἴσως ἄπω σκοποῦ ν' ἀναφέρωμεν ἐν παρόδῳ, ἀπανθίζοντες τινὰ ἐκ τῶν πορισμάτων τῆς στατιστικῆς τῆς Ἰατροδικαστικῆς καὶ ἰδιαιτέρως τῆς Γυναικολογίας, ἐπὶ ταῖς γενομέναις ἰδίᾳ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἐπανεληλυμμέναις ἐρευσεῖς (enquêtes) ἐπὶ ἴσου ἀριθμοῦ προσώπων ἀντιστοίχων ἡλικίῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ ἐν εὐρυτάτῃ κλίμακι.

Ἀρθεῖσῶν ὑπ' ὄψει μεγίστων ὁμάδων τοῦ τε Εὐρωπαϊκοῦ πληθυσμοῦ, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν ἡπείρων, αἱ γυναῖκες εὐρέθησαν ἐν ταῖς γενικαῖς στατιστικαῖς ἀποτελέσμασι βεβαιωθείσης πρὸς παιδοποιῶν ἀνικανότητος (Gebärunfähigkeit) κατὰ τινὰ ποσοστὰ πλειοψηφουσαι πάντως τῶν ἀνδρῶν ἐν τῇ σχετικῇ (καθ' ἡλικίαν—Alter-aufbau—καὶ κατὰ τὸ ἀναλογεῖν αὐταῖς ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ὀλικοῦ ἀριθμοῦ τοῦ πληθυσμοῦ—Bevölkerungspersentsatz) καὶ ἐν τῇ ἀπολύτῳ—ἀριθμητικῇ—πλειοψηφίᾳ.

Τὴν ποιαύτην ποσοτικῶς—ἀπολύτως καὶ σχετικῶς—μείζονα στατιστικῶς βεβαιωθεῖσαν πρὸς παιδοποιῶν ἀνικανότητα τοῦ θήλεος γένους ἀποδοτέον, τὸ μὲν, εἰς περιπτώσεις φύσει στειρότητος (sterilité) χαρκτηριζομένης ἰδίως διὰ τῆς ἀνικανότητος τῶν ὠθηθῶν πρὸς παραγωγὴν ὠρῶν (Eichen), τὸ δὲ εἰς τὸ οὐχ ἦτρον εὐπαθές, σχετικῶς δὲ καὶ μᾶλλον εὐπρόσβλητον τῶν γεννητικῶν ὀργάνων τοῦ θήλεος γένους ἀπὸ τῶν τοῦ ἀρρενοῦ τὸ δὲ εἰς πλείστους ἄλλους παρομοιοῦντας λόγους, οἷον ἢ ἔστιν ὅτε στενὴ, ἀτελής διαμόρφωσις καὶ διάταξις τῶν ὀστέων τῆς λεκάνης, ἢ μετὰ πρῶτον τοκετὸν ἢ συνεπείᾳ νοσήσεως ἢ ἐμμέσου παθήσεως τοῦ γεννητικοῦ τῆς γυναικῆς ὀργανισμοῦ οὐχὶ σπανίως ὑπολειφθεῖσα ἀνεπάρκεια ἢ ἀνικανότης πρὸς ἕτερον τοκετὸν κτλ, ἰδίᾳ δ' ἡ φυσικῶς συνήθης περὶ τὸ 50ὸν ἢ 45ὸν ἡδὲ ἔτος, λόγῳ τῆς ἐπερχομένης σπένδως καὶ ἐκλείψεως τῶν ἐμμήνων, φυσιολογικῶς μὴ τελομένη ἀνανέωσις τῆς βλενομεμβράνης τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ μητοικοῦ σώματος (uterus), ἥς ἐνεκεν δὲν προκαλεῖται μὴδὲ προάγεται ἡ ἀναπαγωγὴ καὶ ἡ διὰ τῶν μητρικῶν σαλ-

πίγγων (Eieter) μετάγγις καὶ μεταγωγὴ τῶν ὠρῶν ἀπὸ τῶν ὠθηθῶν εἰς τὸ κυρίως μητρικὸν σῶμα. Ὁ μόνος στατιστικὸς παράγων, ὁ ἄλλοιῶν πως ἐπ' εὐνοίᾳ τοῦ θήλεος γένους τ' ἀριθμητικὰ δεδομένα τῆς πρὸς τεκνογονίαν ἱκανότητος, εἶνε ἡ φύσει προῖμωτέρα ἀνάπτυξις αὐτοῦ, ἢ συνεπομένη τῇ ἐνωρίτερον ἢ παρὰ τῷ ἄρρηνι ἐπερχομένη ἐφηβότητι αὐτοῦ. Παρὰ τῷ ἀνδρὶ ἀφ' ἐτέρου, παρὰ τὴν—μικρο—βιολογικῶς καὶ μικροσκοπικῶς βεβαιωθεῖσαν ἐν προκεχωρηκυῖα ἡλικίᾳ 80, 85 ἢ καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν ἐπερχομένην ἀραιότητα καὶ σπάνιν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐξασθένειαν τῶν ἐν τῷ σπέρματι σπερματοζωαρίων (Spermatozöen), δὲν ἐκλείπουσι παντελῶς ταῦτα, ἐφ' ὅσον δὲν προϋπῆρξεν ἀφορμὴ τούτου ὀργανικῆ ἢ παθολογικῆ ἀλλοίωσις τῶν παιδογόνων μορίων.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΡΟΡΑΜΑ

Τὸ ἐν τῇ τελευταίᾳ στήλῃ τῆς 4ης σελίδος ἐν τῇ ἐπιφυλλίδι τοῦ προσηγηθέντος φύλλου [τῆς 10ης ἰστ. ἔ. ἔ.] κατὰ παραδρομὴν παρεσφύσαν «τοιαῦται πλατωνικὰ...δοξασίαι ἀνάμικτοι νεοπλατωνισμοὶ ἐπέδρασαν κτλ.» νοητέον ἀνάμικτοι πλατωνισμοῦ».